

Lovforslag nr. L 173. Fremsat den 19. januar 1994 af landbrugsministeren (Bjørn Westh)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om tilskud til produktudvikling af jordbrugs- og fiskeriprodukter

§ 1

I lov nr. 340 af 14. maj 1992 om tilskud til produktudvikling af jordbrugs- og fiskeriprodukter foretages følgende ændringer:

1. Lovens titel affattes således:

»*Lov om tilskud til produktudvikling af jordbrugs-, skovbrugs- og fiskeriprodukter m.m.*«

2. § 1 affattes således:

»§ 1. Der kan inden for beløbsrammer fastsat på finansloven efter ansøgning gives tilsagn om tilskud til at gennemføre projekter til produktudvikling af jordbrugs-, fiskeri-, træ- og træbaserede produkter samt aktiviteter, som er nødvendige forudsætninger for en erhvervs-mæssig udnyttelse af resultaterne af udviklingsarbejdet.«

3. Overskriften til *kapitel 2* affattes således:

»*Produktudvikling i det primære jordbrug og skovbrug*«.

4. § 2 affattes således:

»§ 2. Der kan gives tilsagn om tilskud til at gennemføre projekter i det primære jordbrug og skovbrug, hvis formål er

- 1) videreudvikling eller forbedring af eksisterende produkter og produktionsprocesser i jordbruget og skovbruget,
- 2) udvikling af nye herunder mere miljøvenlige eller mere økonomiske produktionsmetoder for velkendte jordbrugs-, træ- og træ-

- baserede produkter eller for alternative jordbrugs-, træ- og træbaserede produkter,
- 3) udvikling af nye produktioner, der naturligt kan indgå i den jordbrugs- eller skovbrugs-mæssige udnyttelse af en jordbrugsbedrift eller en skovbrugsejendom,
 - 4) erhvervs-mæssig udnyttelse af resultaterne af udviklingsarbejdet, jf. nr. 1-3.«

5. § 3 affattes således:

»§ 3. Tilskud kan ydes til ejere eller forpagtere af jordbrugsbedrifter og skovbrugsejendomme samt til grupper eller sammenslutninger af sådanne ejere eller forpagtere.

Stk. 2. Tilskud kan endvidere ydes til virksomheder, institutioner eller personer til udviklingsarbejde med formål som nævnt i § 2, hvis det sandsynliggøres, at resultatet af det pågældende projekt vil blive umiddelbart anvendeligt i jordbruget og skovbruget.

Stk. 3. Tilskud efter dette kapitel kan ikke ydes til stat og kommuner.«

6. § 4, *stk. 1, nr. 3*), affattes således:

»3) at projektet har en reel nyhedsværdi for jordbruget og skovbruget.«

7. § 6, *stk. 1, 1. pkt.*, affattes således:

»§ 6. Til bistand ved behandling af tilskudsansøgninger til at gennemføre projekter i jordbruget nedsættes et rådgivende udvalg.«

8. Efter § 6 indsættes:

»§ 6a. Til bistand ved behandling af tilskudsansøgninger til at gennemføre projekter i

skovbruget nedsættes et Bevillingsudvalg for Skovbruget og Træindustrien.

Stk. 2. Bevillingsudvalget består af 12 medlemmer, der beskikkes af landbrugsministeren. Ét medlem beskikkes som repræsentant for Landbrugsministeriet, ét medlem for Miljøministeriet og ét medlem for Industriministeriet. Tre medlemmer beskikkes efter indhentet udtalelse fra henholdsvis Dansk Industri, Dansk Skovforening og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Stk. 3. Landbrugsministeren udpeger bevillingsudvalgets formand.

Stk. 4. For medlemmerne beskikkes en suppleant efter reglerne i stk. 2-3.

Stk. 5. Landbrugsministeren fastsætter bevillingsudvalgets forretningsorden og de nærmere regler for udvalgets arbejde, herunder om sekretariatsbetjening for udvalget.«.

9. § 7 affattes således:

»§ 7. Landbrugsministeren træffer afgørelse efter dette kapitel.

Stk. 2. Det rådgivende udvalg træffer dog afgørelse om tildeling af tilskud til de i § 5, stk. 2, nævnte projekter i jordbruget, der gennemføres i samarbejde mellem mindst 5 tilskudsberettigede, når tilskuddet udgør mindst 400.000 kr.

Stk. 3. Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien træffer afgørelse om tildeling af tilskud til de i § 5, stk. 2, nævnte projekter i skovbruget, der gennemføres i samarbejde mellem mindst 5 tilskudsberettigede, når tilskuddet udgør mindst 400.000 kr.

Stk. 4. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om, at det rådgivende udvalg og Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien i visse sager kan bemyndige formanden til at træffe afgørelser efter stk. 2-3.«.

10. Overskriften til *kapitel 3* affattes således:

»*Produktudvikling i forarbejdning og forædling af jordbrugs-, fiskeri-, træ- og træbaserede produkter*«.

11. § 8 affattes således:

»§ 8. Der kan gives tilsagn om tilskud til at gennemføre projekter til produktudvikling i forarbejdning og forædling af jordbrugs- og fiskeriprodukter samt aktiviteter, som er nødvendige forudsætninger for en erhvervmæssig udnyttelse af resultaterne af udviklingsarbejdet.

Stk. 2. Der kan gives tilsagn om tilskud til at gennemføre projekter til produktudvikling i forarbejdning og forædling af træ- og træbaserede produkter samt aktiviteter, som er nødvendige forudsætninger for en erhvervmæssig udnyttelse af resultaterne af udviklingsarbejdet.«.

12. § 10, *stk. 1, nr. 2*), affattes således:

»2) at projektet har en reel nyhedsværdi for jordbrugs-, fiskeri- eller skovbrugssektoren, og«.

13. § 12, *stk. 1*, affattes således:

»Landbrugsministeren nedsætter et Bevillingsnævn for Jordbrugs- og Fiskeriprodukter, der træffer afgørelse om tildeling af tilskud efter § 8, stk. 1.«.

14. Efter § 13 indsættes:

»§ 13a. Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien træffer afgørelse om tildeling af tilskud efter § 8, stk. 2.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om, at bevillingsudvalget i visse sager kan bemyndige formanden til at træffe afgørelser.«.

15. § 17, *stk. 1*, affattes således:

»Afgørelser truffet af Bevillingsnævnet for Jordbrugs- og Fiskeriprodukter eller Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien i henhold til kapitel 3 samt afgørelser truffet af det rådgivende udvalg eller Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien i henhold til § 7, stk. 2-3, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«.

§ 2

Landbrugsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund

Landbrugsministeren nedsatte efter en regeringsbeslutning ved skrivelse af 5. juli 1993 en arbejdsgruppe vedrørende produktudvikling i skovbruget og træindustrien. Arbejdsgruppens opgave var på grundlag af en analyse af skovbrugets og træindustriens internationale konkurrencesituation at vurdere perspektiverne i en statslig indsats på området gennem etablering af en produktudviklingsordning.

Arbejdsgruppen afgav den 21. december 1993 betænkning. På grundlag af de foretagne analyser og vurderinger konkluderer arbejdsgruppen, at der er et særligt behov for produktudvikling i skovbruget og træindustrien, men en statslig indsats vil være påkrævet for at sikre den nødvendige indsats.

Skovbruget og træindustrien spiller en vigtig samfundsøkonomisk rolle. Træsektoren har samlet over 25.000 ansatte og eksporterer for mere end 12 mia. kr. Skovbruget sikrer råvarer, rekreative, landskabelige og miljømæssige goder, som er vigtige for det moderne samfund. Træ er en reproducerbar ressource, som oplagrer kuldioxid (CO₂), kan genanvendes og er biologisk nedbrydelig.

Træsektoren og dens produkter udgør en unik ressource med et uudnyttet potentiale.

Skovbruget er imidlertid i en alvorlig krise, idet en stigende international konkurrence og en ugunstig valutakursudvikling i de skandinaviske lande har medført, at råtræpriserne er faldet.

Internationalt påvirkes skovbruget bl.a. af det europæiske samarbejde om fælles tekniske standarder for træ- og træbaserede produkter på byggeområdet og af det globale samarbejde vedrørende handel med tropisk træ og målsætningerne om skovenes biodiversitet.

Træindustrien er strukturelt kendetegnet ved mange små virksomheder med en ringe kapitalkraft til at påtage sig udviklingsopgaver. Danmark er nettoeksportør inden for savet nåletræ, men gennem et målrettet kvalitets- og udviklingsarbejde skønnes det muligt at anvende en del af dette nåletræ især til byg-

nings- og konstruktionsformål. Det kan endvidere konstateres, at der med udgangspunkt i den foreliggende råvarebase er produktionsmuligheder inden for træbaserede plader. Ligeledes foreligger der nye industrielle anvendelsesmuligheder for råtræressourcen fra skovene.

Transportomkostningerne udgør en ikke uvæsentlig del af omkostningerne i skovbruget, og påvirker således erhvervens konkurrencemæssige situation. Flere af de eksisterende transportløsninger bør derfor tages op til overvejelse i et kommende udviklingsarbejde.

Befolkningens holdning til skovbruget og træindustrien er generelt meget positiv. Der eksisterer dog et behov for oplysning og information især i relation til de miljømæssige aspekter.

Skovbrugets og træindustriens markedsføringsindsats på branche- og virksomhedsniveau er ud fra en samlet vurdering spredt og må derfor vurderes som utilstrækkelig.

Det er derfor nødvendigt at stimulere informations- og markedsføringsindsatsen med udgangspunkt i de allerede igangsatte aktiviteter.

Sammenfattende finder arbejdsgruppen, at der er behov for en statslig indsats inden for produktudvikling i skovbruget og træindustrien. Arbejdsgruppen har på denne baggrund udarbejdet et udkast til lov om ændring af lov om tilskud til produktudvikling af jordbrugs- og fiskeriprodukter (produktudviklingsloven).

2. Lovforslaget

Med lovforslaget tilsigtes at udvide den gældende produktudviklingslov for jordbrugs- og fiskeriprodukter, således at der bliver mulighed for at yde tilskud til projekter inden for produktudvikling i det primære skovbrug og i forarbejdning og forædling af træ- og træbaserede produkter samt til en eventuel erhvervsmæssig udnyttelse af udviklingsarbejdets resultater.

Produktudviklingsordningen skal medvirke til at forbedre konkurrenceevnen og mindske konjunktur-

F. t. l. vedr. jordbrugs- og fiskeriprodukter

følsomheden i skovbruget og træindustrien med henblik på god ressourceudnyttelse af det miljøvenlige råstof træ.

I henhold til lovforslaget vil der kunne ydes tilskud til forprojekter, enkeltprojekter og samarbejdsprojekter inden for forskning og udvikling samt markedsudvikling og markedsføring.

Forprojekter retter sig mod små og mellemstore virksomheder i skovbruget og træindustrien og har til formål at kortlægge mulighederne for at gennemføre et egentligt projekt.

Enkeltprojekter retter sig mod hele skovbruget og træindustrien og gennemføres af en enkelt projektdeltager eventuelt med andre virksomheder eller institutioner som ekstern bistand.

Enkeltprojekterne har til formål at stimulere forskning og udvikling inden for skovbruget og træindustrien, at øge anvendelsen af udenlandske forsknings- og udviklingsresultater, at opdyrke nye vækstmarkeder for træ- og træbaserede produkter samt at synliggøre træ- og træbaserede produkter på de eksisterende markeder.

Samarbejdsprojekter retter sig mod hele skovbruget og træindustrien og gennemføres i et samarbejde mellem flere projektdeltagere.

Samarbejdsprojekterne har specielt til formål at udvikle nye samarbejdsformer og at styrke sammenhængen mellem forskning, udvikling og afsætning inden for skovbruget og træindustrien.

Ved bedømmelsen af ansøgninger om tilskud til enkeltprojekter og samarbejdsprojekter vil der bl.a. blive lagt vægt på projektets faglige kvalitet og nyhedsværdi, at projektet bygger på undersøgelser af markedsbehov og afsætningsmuligheder samt projektets forventede konsekvenser for miljøet og arbejdsmiljøet.

Til produktudviklingsordningen for skovbruget og træindustrien foreslås tilknyttet en informationsfunktion, der skal orientere om produktudviklingsordningens indhold, formidle projekternes resultater samt skabe debat om aktuelle emner af betydning for skovbrugets og træindustriens udvikling.

Det foreslås, at der inden udgangen af 1997 gennemføres en generel evaluering af, hvorvidt produktudviklingsordningen for skovbruget og træindustrien har opfyldt de beskrevne mål.

Kompetencen til at yde tilsagn om tilskud til udviklingsaktiviteter m.v. foreslås henlagt til et særligt Bevillingsudvalg for Skovbruget og Træindustrien. Bevillingsudvalget har 12 medlemmer, herunder tre medlemmer beskikket som repræsentanter for henholdsvis Landbrugsministeriet, Industriministeriet og Miljøministeriet med henblik på at sikre den tværministerielle koordinering. Bevillingsudvalget

foreslås tillagt en rådgivende funktion i forhold til visse projekter i primærsektoren svarende til det rådgivende udvalgs rolle i forhold til primærsektoren i jordbruget.

3. Lovforslagets statsfinansielle virkninger

Det forventes, at der i 1994 inden for den tilsagnsramme, der er optaget på FL 94 på 183,0 mill. kr., jf. tekstanmærkning 31, vil blive ydet tilsagnsgivning vedrørende produktudvikling af træ- og træbaserede produkter inden for en ramme af 10 mill. kr. I de efterfølgende år skønnes det, at der vil være behov for en tilsagnsgivning på op til 20 mill. kr. årligt. Tilsagnsrammen bliver fastsat på de årlige finanslove i lyset af erfaringerne med ordningen.

Merudgifterne i forbindelse med lovændringen vil blive afholdt inden for den bevilling, der er optaget til produktudvikling af jordbrugs- og fiskeriprodukter på FL 94, jf. § 24.23.17.10.

4. Lovforslagets administrative konsekvenser

I tabel 1 og 2 er angivet merudgifter m.v. ved administrationen af ordningen. Merudgifterne i forhold til det på finansloven for 1994 indbudgetterede udgør henholdsvis 1,7, 1,6, 1,6 og 1,6 mill. kr. i 1994-1997. Heraf udgør lønsum 1,1 mill. kr. pr. år svarende til 3,0 årsværk.

Merudgifterne til administration af tilskudsordningen afholdes inden for den bevilling, der er optaget til produktudvikling af jordbrugs- og fiskeriprodukter på FL 94, jf. § 24.23.17.10.

Tabel 1. Statens øgede personalebehov

Årsværk	1994	1995	1996	1997
Jordbrugsdirektoratet ..	3,0	3,0	3,0	3,0
Statens øgede personalebehov i alt (årsværk) ..	3,0	3,0	3,0	3,0

Tabel 2. Statens øgede udgifter til administration

Mill. kr. (1994) FL-niveau	1994	1995	1996	1997
Personaleudgifter:				
Jordbrugsdirektoratet ..	1,1	1,1	1,1	1,1
I alt (lønsum)	1,1	1,1	1,1	1,1
Øvrige driftsudgifter:				
Jordbrugsdirektoratet	0,6	0,5	0,5	0,5
I alt	0,6	0,5	0,5	0,5
Administrative merudgifter i alt	1,7	1,6	1,6	1,6

Som foreslået i arbejdsgruppens betænkning er det hensigten at henlægge administrationen af produktudviklingsordningen for skovbruget og træindustrien til Jordbrugsdirektoratet, som ligeledes skal fungere som sekretariat for Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien.

På grundlag af erfaringerne med den eksisterende produktudviklingsordning vil administrationen af lovforslaget forudsætte en forøgelse med 3,0 årsværk fordelt med 2 AC og 1 kontorfunktionær. Hertil kommer honorar til uafhængige medlemmer af Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien.

5. Lovforslagets miljømæssige konsekvenser

Under forudsætning af at produktudviklingsordningen fører til en produktionsmæssig optimal skovdrift, skønnes ordningen at øge optagelsen af CO₂ gennem en hurtigere omsætning og større vedvarende, men bæredygtig hugst på samme areal. Herved flyttes oplagringen af CO₂ fra de levende træer til træprodukterne. Det er således muligt at binde 20 – 30% mere kulstof ved en intensivning af skovbrugets produktionspotentiale.

Gennem en øget anvendelse af træfibre til energiproduktion kan biologisk producerede fibre erstatte fossile brændsler og dermed reducere CO₂-emissionen.

Miljøeffekten af træprodukters erstatning af andre produkter skønnes generelt at være positiv. Der skal dog tages højde for energiforbruget og energikilden i den træbearbejdende industri, om de fremstillede produkter fortrænger andre biomassebaserede produkter eller andre produkter, og om produkterne helt eller delvist udnyttes energimæssigt under fortrængning af fossilt brændsel.

6. Lovforslagets beskæftigelsesmæssige virkninger

Det er forbundet med betydelig usikkerhed at foretage en opgørelse af lovforslagets beskæftigelsesmæssige virkninger, da disse vil bero på hvilke projekter, der opnår tilskud.

På grundlag af erfaringerne med produktudvikling i forarbejdning og forædling af jordbrugsprodukter, skønnes det imidlertid, at den samlede beskæftigelsesvirkning af lovforslaget vil blive på omkring 1.300 personer over en 5-årig periode. Hertil kommer de afledte virkninger i følgeindustrien og servicesektoren.

7. Notifikation

Lovforslaget skal notificeres for Europa Kommissionen.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og 2

Det foreslås, at lovens formålsbestemmelser ændres således, at der ydes tilskud til produktudvikling af træ- og træbaserede produkter. Tilsagn om tilskud kan ydes inden for rammen fastsat på den årlige finanslov. En ikke-udnyttet del af tilsagnsrammen og tilskudsbevillingen kan overføres til senere finansår. Merindtægter af tilbagebetalte midler går tilbage til ordningen, således at tilbagebetalingsprovenuet kan anvendes til nye tilskud.

Lovens titel ændres i overensstemmelse hermed.

Til nr. 3

Overskrifter ændres i konsekvens af lovens udvidede anvendelsesområde.

Til nr. 4

Bestemmelsen ændres, således at der også kan ydes tilskud til produktudvikling i det primære skovbrug samt til erhvervs-mæssig udnyttelse af udviklingsarbejdets resultater.

Det primære skovbrug omfatter i denne sammenhæng primært vedproduktion og produktion af andre salgbare produkter fra skoven.

Til nr. 5-6

Bestemmelserne ændres, således at de også omfatter skovbruget.

Til nr. 7

Som konsekvens af at der nedsættes et Bevillingsudvalg for Skovbruget og Træindustrien, foreslås det præciseret, at det rådgivende udvalg alene skal bistå ved behandling af tilskudsansøgninger i jordbruget.

Til nr. 8

Det foreslås, at der nedsættes et Bevillingsudvalg for Skovbruget og Træindustrien, der bl.a. skal bistå ved behandling af tilskudsansøgninger i skovbruget.

Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien har 12 medlemmer beskikket af landbrugsministeren.

Tre medlemmer beskikkes som repræsentanter for henholdsvis Landbrugsministeriet, Industriministeriet og Miljøministeriet med henblik på at sikre den tværministerielle koordinering.

Tre medlemmer beskikkes efter indhentet udtalelse fra henholdsvis Dansk Skovforening, Dansk Industri og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd med henblik på at sikre den tværsektorielle koordinering.

Derudover beskikkes seks medlemmer af landbrugsministeren. Derved kan Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien opnå den fornødne sagkundskab inden for forskning, udvikling og afsætning.

Til nr. 9

Som konsekvens af at der nedsættes et Bevillingsudvalg for Skovbruget og Træindustrien, foreslås det præciseret, at det rådgivende udvalg alene har bevillingskompetencen ved større samarbejdsprojekter i jordbruget, når tilskuddet udgør mindst 400.000 kr.

Bestemmelsen tillægger Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien bevillingskompetencen ved større samarbejdsprojekter i skovbruget, når tilskuddet udgør mindst 400.000 kr.

§ 7, stk. 3, i lov nr. 340 af 14. maj 1992 ændres, således at bestemmelsen også omfatter Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien.

Til nr. 10-11

Bestemmelsen indebærer, at der kan gives tilskud til produktudvikling i forarbejdning og forædling af træ- og træbaserede produkter samt til erhvervsmæssig udnyttelse af udviklingsarbejdets resultater.

Forarbejdning og forædling af træ- og træbaserede produkter omfatter i denne sammenhæng primært forarbejdning og forædling af produkter fra det primære skovbrug.

Det er imidlertid ikke hensigten, at den egentlige møbelindustri skal være omfattet af lovforslaget. Den nærmere afgrænsning sker i forbindelse med bevillingsudvalgets arbejde.

Til nr. 12

Bestemmelsen ændres, således at den også dækker skovbrugssektoren, der i denne sammenhæng primært omfatter forarbejdning og forædling af træ- og træbaserede produkter.

Til nr. 13

Som konsekvens af at Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien oprettes, foreslås det præciseret, at Bevillingsnævnet for Jordbrugs- og Fiskeriprodukter alene har bevillingskompetencen ved projekter inden for produktudvikling i forarbejdning og forædling af jordbrugs- og fiskeriprodukter.

Til nr. 14

Det foreslås, at Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien tillægges bevillingskompetencen ved projekter til produktudvikling i forarbejdning og forædling af træ- og træbaserede produkter.

Efter bestemmelsen kan landbrugsministeren fastsætte regler om, at bevillingsudvalget i visse sager kan bemyndige formanden til at træffe afgørelser. Bestemmelsen svarer til § 13, stk. 2, i lov nr. 340 af 14. maj 1992.

Til nr. 15

Efter bestemmelsen afskæres den administrative rekurs også for så vidt angår afgørelser truffet af Bevillingsudvalget for Skovbruget og Træindustrien.

Til § 2

Da lovforslaget skal notificeres til Europa-Kommissionen, foreslås det, at landbrugsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.